



CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATÉREA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRĂREA NR. 201
din data de 04.07.2012

Dosar nr.: 40/2012

Petiție nr: 568/06.02.2012

Petent: N B:

Reclamat: G B:

Obiect: afirmații cu caracter discriminatoriu care lezează demnitatea persoanelor de etnie romă.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petenților

I.1.1. N B: cu domiciliul procedural la SCA Badea, Popa și Asociații, București, str. Bibescu Vodă, nr.2, bl. P5, sc.2, ap.25, sector 4

I.2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

I.2.1. G B: cu domiciliul în loc. Voluntari, Ilfov;

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Plângerea vizează afirmațiile reclamatului făcute în cadrul unui interviu televizat, afirmații care aduc atingere demnității persoanelor de etnie romă: "Am citit ce a spus N B: Nu mă deranjează cu nimic ce spune un om înșipid, încolor. Are el față de păcălici, la bătrânețe și-a făcut operații estetice. B: nu e prost, cei care erau din familii de țigani mai săraci, dar mai deștepți, erau luați și școliți pe vremea lui Ceaușescu. I-au dat și o nevestă, fată de prim-secretar. Dar știți cine sunt șefi la Dinamo, nu? Nesăratul ăla de N B: care nu apare niciodată, care stă ascuns dar care era cel mai mare comunist înainte de 1989. În plus, în comuna lui se plimba cu căruță din aia pictată, cu verde, cu roșu...știți cine se plimba cu așa ceva, ți... ăia".

III. Procedura de citare

3.1. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.



3.2. Prin adresa nr. 568/05.03.2012 a fost citat petentul, iar prin adresa nr. 1102/05.03.2012 a fost citat reclamatul. Părțile au fost citate pentru data stabilită de Colegiul director, la data de 26.03.2012. La termen s-a prezentat petentul, prin apărător ales, care a susținut plângerea, astfel cum a fost formulată inițial.

IV. Susținerile părților Susținerile petentului

4.1. Petentul susține că prin declarațiile făcute în cadrul unui interviu, reclamatul a adus atingere demnității comunității române. În acest sens, se arată declarațiile: "Am citit ce a spus N. B. Nu mă deranjează cu nimic ce spune un om insipid, incolor. Are el față de păcălici, la bătrânețe și-a făcut operații estetice. B. nu e prost, cei care erau din familia de țigani mai săraci, dar mai deștepti, erau luați și școliți pe vremea lui Ceaușescu. I-au dat și o nevastă, față de prim-secretar. Dar știți cine sunt șefi la Dinamo, nu? Nesăratul ăla de N. B., care nu apare niciodată, care stă ascuns dar care era cel mai mare comunist înainte de 1989. În plus, în comuna lui se plimba cu căruță din aia pictată, cu verde, cu roșu...știți cine se plimba cu așa ceva, și... ăia".

4.2. Petentul susține că reclamatul a adus atingere demnității persoanelor care fac parte din comunitatea română, manifestându-și disprețul față de astfel de categorii sociale defavorizate, creând o stare de denigrare și defăimare tocmai într-un moment în care această categorie este în vizorul opiniei publice.

4.3. În drept, petentul invocă prevederile art. 2 alin. 1 și 4 coroborat cu art. 15 din OG nr. 137/2000 republicată.

Reclamatul nu a comunicat un punct de vedere

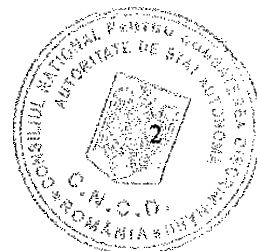
V. Motivele de fapt și de drept

5.1. În fapt, Colegiul director reține că, partea reclamată, într-un interviu televizat, face declarații a căror transcript este redat mai sus, cu privire la înfățișarea și originea petentului.

5.2. Colegiul trebuie să analizeze declarațiile reclamatului din perspectiva echilibrului dintre principiul libertății de exprimare și dreptul la respectarea demnității persoanei și a nediscriminării art. 2 alin. (1), art. 15 și art. 2 alin. (8) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată).

5.3. În drept, se reține art. 15 al O.G. nr. 137/2000 care prevede următoarele: „constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității sau crearea unei atmosfere intimidante, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acesteia/acestui la o rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau categorie defavorizată, ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia/acesteia”.

5.4. În raport cu protecția demnității umane și dreptul la nediscriminare, art. 2 alin. (8) din O.G. 137/2000 dispune că „Prevederile prezentei ordonanțe nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație”.



5.5. Totuși, libertatea de exprimare nu este un drept absolut, limitele sale fiind stabilite în art. 10 alin. (2) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, după cum urmează: *"orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare"*, precizându-se în mod expres limitele acestui drept în aliniatul 2 al aceluiași articol: *"exercitarea acestor libertăți, (n.n. libertatea de exprimare, de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei) ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru ... protecția reputației sau a drepturilor altora."*

5.6. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie să fie prevăzută de lege (care la rândul ei trebuie să îndeplinească anumite condiții: să fie previzibilă și accesibilă), să urmărească un scop legitim, să fie necesară într-o societate democratică și să fie proporțională cu scopul urmărit (Corneliu Bârsan, *Convenția europeană a drepturilor omului*, vol. I. Ed. C.H. Beck, București, 2005, p. 769-801).

5.7. Raportat la prima cerință, cea a existenței unei prevederi legale, care să reglementeze ingerința statului în exercitarea dreptului libertății de exprimare este îndeplinită de art. 2 alin. (1) și art. 15 din O.G. 137/2000. De asemenea, Constituția României în art. 1 alin. (3) consacră garantarea demnității omului ca valoare supremă a legii fundamentale și a democrației.

5.8. Apreciem că textele normative în cauză sunt previzibile și accesibile, deși protejează o valoare fundamentală într-o societate democratică și sunt noțiuni care au și un caracter abstract.

5.9. Scopul legitim urmărit este protecția demnității umane a femeilor. Egalitatea de șanse și respectarea demnității umane a femeilor este un scop legitim urmărit de stat în condițiile în care este de notorietate condiția dificilă a femeii în societatea din România (a se vedea statisticile privind violența în familie, egalitatea de șanse în câmpul muncii etc.)

5.10. Pe de altă parte, în contextul dreptului de a nu fi spus discriminării și sub acest din urmă aspect, corelativ unui tratament injust, ostil, umilitor sau degradant, trebuie reținut elementul de apreciere al criteriului de la care, un comportament reprobabil are a fi calificat ca ostil, injust până la tratament degradant, astfel cum au statuat instanțele de contencios european, fosta Comisie pentru Drepturile Omului și Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Acest element de apreciere este unul variabil, în funcție de circumstanțele cauzei și de efectele aplicării lui, în raport cu sexul, vârsta, starea de sănătate a victimei și alte asemenea elemente referitoare la situația victimei.

5.11. După cum a spus fosta Comisie, expresia „tratamente degradante” are în vedere atingeri grave ale demnității umane, astfel că o măsură care este de natură să coboare statutul social al unei persoane, situația sau reputația ei, poate fi considerată a constitui un asemenea tratament, dacă ea atinge „un anumit grad de gravitate”. (Comisia Europeană pentru Drepturile Omului, 14 decembrie 1973, *Asiatiques d’Afrique Orientale c. Royaume-Uni*, DR nr.78-B, p.55; a se vedea, printre altele, Irlanda împotriva Regatului Unit al Marii Britanii, Decizia din 18 ianuarie 1978, Seria A nr. 25, pag. 65, paragraful 162).

5.12. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, tratamentul a fost calificat ca fiind "degradant" dacă a cauzat victimelor sentimente de teamă, de neliniște și de inferioritate, de natură a le umili și a le injosi (a se vedea, în acest sens, Kudla împotriva Poloniei [MC], Cererea nr. 30.210/96, paragraful 92, ECHR 2000-XI).



5.13. Pentru a decide dacă un anumit tratament este sau nu degradant în sensul art. 3 al Convenției, Curtea examinează dacă scopul aplicării lui este acela de a umili sau înjosi victima și dacă, prin efectele produse, a fost adusă o atingere personalității acesteia, într-o manieră incompatibilă cu art. 3 (a se vedea, în acest sens, Raninen împotriva Finlandei, Decizia din 16 decembrie 1997, Reports 1997-VIII, pag. 2.821-22, paragraful 55). Cu toate acestea, absența unui asemenea scop nu ar putea exclude într-o manieră definitivă constatarea unei încălcări a art. 3 (a se vedea, în acest sens, Peers împotriva Greciei, Cererea nr. 28.524/95, paragraful 74, CEDO 2001-III). Ori, în cazurile de încălcarea a demnității umane prin discriminare nu este relevantă existența unei intenții și nici a unei victime în concret.

5.14. Raportat la speță, reținem că declarațiile reclamatului de genul: „... Are el față de păcălici, la bătrânețe și-a făcut operații estetice. Badea nu e prost, cei care erau din familia de țigani mai săraci, dar mai deștepti, erau luați și școliți pe vremea lui Ceaușescu. I-au dat și o nevastă, față de prim-secretar. În plus, în comuna lui se plimba cu căruța din aia pictată, cu verde, cu roșu...știți cine se plimba cu așa ceva, ții... ăia”, aduc atingere demnității umane persoanelor de etnie romă, cauzează acestora un sentiment de inferioritate, de natură a le umili și a le înjosi.

5.15. Măsura constatării și sancționării unui astfel de comportament este necesară într-o societate democratică în care demnitatea umană este garantată. Demnitatea umană este un element important în respectul de sine al oricărui cetățean.

5.16. Măsura este proporțională cu scopul urmărit, astfel constatarea contravenției și aplicarea unei sancțiuni sunt proporționale cu necesitatea protecției demnității persoanelor ce aparțin comunității rome din România.

5.17. Libertatea de exprimare este importantă pentru orice individ, în special pentru persoanele aflate în funcții de demnitate publică, oameni politici, persoane care au o poziție importantă într-o societate democratică. Totuși, este esențial pentru aceste persoane ca atunci când se exprimă în public să evite comentarii care pot răspândi și conduce la creșterea intoleranței (a se vedea Feret v. Belgium (no. 15615/07), Chamber of Judgment of 16 July 2009 – Curtea Europeană a Drepturilor Omului).

5.18. Gravitatea faptei rezultă și din calitatea reclamatului, de europarlamentar. Funcția de demnitate publică, de formator de opinie, obligă persoana cu acest statut să dea dovadă de o responsabilitate sporită când se exprimă în public pe diferite subiecte. Persoanele cu funcții publice, formatorii de opinie prin declarații influențează comportamente în societate.

5.19. „Libertatea e semnul de noblete al omului, dar, ca orice noblete, ea implică responsabilități. Exercițiul libertății fără sentimentul responsabilității, înseamnă condamnarea ei” (Aznavorian, Hurmuz, Excelența legii, Ed. Semne 2007, pag. 68).

5.20. În speța de față Colegiul consideră că sunt incidente art. 10 și art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale; art. 1 alin. (3), art. 16, art. 29 și art. 30 din Constituția României, revizuită în 2003; art. 2 alin. (1) și art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.

5.21. Pentru considerentele de mai sus, cu un unanimitate de voturi, Colegiul director constată săvârșirea faptei de discriminare constând în încălcarea demnității persoanelor de etnie romă, potrivit art. 15 din O.G. 137/2000, republicată, fapt pentru care aplică sancțiunea cu avertisment.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20. alin.2, din O.G.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,



**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Fapta constituie discriminare în conformitate cu prevederile art.2 alin.1 coroborate cu art. 15 din OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările ulterioare ;
2. Sancționarea reclamatului cu avertisment, potrivit art.2 alin.1 și art. 26 alin.1 din Ordonanța de Guvern nr.137/2000;
3. Recomandă reclamatului mai multă prudență în exprimare pentru a evita pe viitor afirmațiile care pot aduce atingere demnității umane și să depună toate diligențele în vederea respectării principiului nediscriminării în ceea ce privește libertatea de exprimare;
4. Clasarea dosarului ;
5. Prezenta hotărâre se va comunica părților

VI. Modalitatea de plată a amenzii

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit ~~O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare,~~ republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS Csaba – Membru

BERTZI Theodora – Membru

HALLER Istvan – Membru

VASILE Alexandru Vasile – Membru

STANCIU Claudia – Membru

Data redactării: 17.08.2012

Redactat și motivat de Asztalos Csaba Ferenc
Angelica Paraschiv

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal de 15 zile, potrivit OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

